

**Paper / Subject Code: UARD401 / Rural Development -
V Development Strategies**

Q.P. Coad 00006741

Time: Three hours

Marks : 100

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: 1. All questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks.

3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q. 1. Attempt any two questions of the following.

- A. Explain the various Agricultural Schemes implemented by the Agriculture Department of the Government of Maharashtra?
- B. Explain the food grain management policy of the Government of India.
- C. Explain the need for food security in India in detail.

Q. 2. Attempt any two questions of the following.

- A. Explain the concept of National Agriculture Policy 2000 and State its objectives?
- B. State the importance of irrigation in agricultural development?
- C. State the role of Agricultural Universities in agricultural development?

Q. 3. Attempt any two questions of the following.

- A. Write the origin and development of Self-Help Groups?
- B. Review the Maharashtra State Rural Livelihood Mission (MSRLM).
- C. Explain The importance of Agro-based industry in the provide of employment in rural areas?

Q. 4. Attempt any two questions of the following.

- A. Explain the concept of rural Tourism and State the importance of Rural Tourism in rural development?
- B. Explain the merits and demerits of Agritourism?
- C. Comment on the need and importance of Ecotourism?

Q. 5. Attempt any two short notes of the following.

- A. The role of Krishi Vidnyan Kendra in Agriculture
- B. The various Problems of the Agricultural Industry
- C. The Limitations of Rural Tourism
- D. Required factors for Agro Tourism

Paper / Subject Code: UARD401 / Rural Development - V Development
Startegies

Q.P. Coad 00006741

वेळ : तीन तास

गुण : 100

(मराठी भाषांतर)

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ घ्यावा.

प्र. 1. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ. महाराष्ट्र शासनाच्या कृषी विभागामार्फत राबविल्या जाणाऱ्या विविध कृषी विषयक योजना स्पष्ट करा ?

ब. भारत सरकारचे अन्नधान्य व्यवस्थापनाचे धोरण स्पष्ट करा.

क. भारतात अन्नसुरक्षेची गरज सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र. 2. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ. राष्ट्रीय कृषी धोरण 2000 ची संकल्पना स्पष्ट करून त्याची उद्दिष्टे सांगा?

ब. जलसिंचनाचे शेती विकासातील महत्त्व सांगा?

क. कृषी विद्यापीठांची कृषी विकासातील भूमिका सांगा?

प्र. 3. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ. स्वयंसहायता बचत गटाचा उगम आणि विकास लिहा?

ब. महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानाचा आढावा घ्या?

क. कृषी आधारित उद्योगाचे ग्रामीण भागात रोजगार निर्मितीतील महत्त्व स्पष्ट करा?

प्र. 4. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ. ग्रामीण पर्यटनाची संकल्पना स्पष्ट करून ग्रामीण पर्यटनाचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व सांगा?

ब. कृषी पर्यटनाच्या गुणदोष स्पष्ट करा?

क. पर्यावरणीय पर्यटनाची गरज आणि महत्त्व यावर भाष्य करा?

प्र. 5. खालीलपैकी कोणतेही दोन टिपा लिहा.

- अ. कृषी विज्ञान केंद्राची कृषी क्षेत्रात महत्त्वाची भूमिका
- ब. कृषी उद्योगाच्या विविध समस्या
- क. ग्रामीण पर्यटनाच्या मर्यादा
- ड. कृषी पर्यटनासाठी आवश्यक घटक